

Sygn. akt VII U 81/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2017r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 marca 2017r. w Warszawie
sprawy D. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o odsetki od renty socjalnej

na skutek odwołania D. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 7 grudnia 2016r., znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje D. K. prawo do odsetek:

- od renty socjalnej za luty 2013 roku liczonych za okres od dnia 10 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za marzec 2013 roku liczonych za okres od dnia 10 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za kwiecień 2013 roku liczonych za okres od dnia 16 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za maj 2013 roku liczonych za okres od dnia 16 maja 2013 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za czerwiec 2013 roku liczonych za okres od dnia 16 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za lipiec 2013 roku liczonych za okres od dnia 16 lipca 2013 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za sierpień 2013 roku liczonych za okres od dnia 16 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za wrzesień 2013 roku liczonych za okres od dnia 16 września 2013 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za październik 2013 roku liczonych za okres od dnia 16 października 2013 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za listopad 2013 roku liczonych za okres od dnia 16 listopada 2013 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za grudzień 2013 roku liczonych za okres od dnia 16 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za styczeń 2014 roku liczonych za okres od dnia 16 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty;

- od renty socjalnej za luty 2014 roku liczonych za okres od dnia 16 lutego 2014 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za marzec 2014 roku liczonych za okres od dnia 16 marca 2014 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za kwiecień 2014 roku liczonych za okres od dnia 16 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za maj 2014 roku liczonych za okres od dnia 16 maja 2014 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za czerwiec 2014 roku liczonych za okres od dnia 16 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za lipiec 2014 roku liczonych za okres od dnia 16 lipca 2014 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za sierpień 2014 roku liczonych za okres od dnia 16 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za wrzesień 2014 roku liczonych za okres od dnia 16 września 2014 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za październik 2014 roku liczonych za okres od dnia 16 października 2014 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za listopad 2014 roku liczonych za okres od dnia 16 listopada 2014 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za grudzień 2014 roku liczonych za okres od dnia 16 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za styczeń 2015 roku liczonych za okres od dnia 16 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za luty 2015 roku liczonych za okres od dnia 16 lutego 2015 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za marzec 2015 roku liczonych za okres od dnia 16 marca 2015 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za kwiecień 2015 roku liczonych za okres od dnia 16 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za maj 2015 roku liczonych za okres od dnia 16 maja 2015 roku do dnia zapłaty;
- od renty socjalnej za czerwiec 2015 roku liczonych za okres od dnia 16 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

W dniu 10 stycznia 2017r. (data prezentaty w ZUS) **D. K.** złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odwołanie od decyzji z dnia 7 grudnia 2016r., znak: (...), odmawiającej wypłaty odsetek. Zaskarżonej decyzji odwołujący zarzucił naruszenie art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego błędne zastosowanie i wniósł o jej zmianę poprzez wypłatę odsetek od kwoty wyrównania.

W uzasadnieniu odwołujący wskazał, że organ rentowy błędnie zastosował 118 ust. 1 ustawy emeryturach i rentach z FUS. Przepis ten nie wskazuje, że organ rentowy jest zobowiązany do wypłaty odsetek jedynie, gdy sąd wskaże, że ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczenia, lecz określa jaki dzień jest uważany za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności. Powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011r. (I UZP 2/11) odwołujący zaznaczył również, że brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia. Z tego powodu, zdaniem odwołującego, ZUS powinien przeprowadzić postępowanie, w wyniku którego winien był przyznać mu prawo do wypłaty odsetek (odwołanie z dnia 4 stycznia 2017r., k. 2-3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 18 stycznia 2017r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.** wniósł o oddalenie odwołania D. K..

Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy wyjaśnił, że odwołujący w okresie od 1 października 2003r. do 31 stycznia 2013r. pobierał rentę socjalną. Wniosek o ponowne przyznanie mu prawa do ww. świadczenia został przez organ rentowy rozpatrzony odmownie decyzją z dnia 10 kwietnia 2013r., od której ubezpieczony odwołał się do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie. Po rozpoznaniu odwołania w postępowaniu o sygn. akt VII U 1930/13, Sąd wyrokiem z dnia 7 marca 2014r. przyznał ubezpieczonemu prawo do renty socjalnej od dnia 1 lutego 2013r. do dnia 10 grudnia 2015r. Wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego organ rentowy decyzją z dnia 7 lipca 2015r. przyznał odwołującemu rentę socjalną na okres określony w orzeczeniu Sądu.

Odnosząc się do odmowy wypłaty odsetek organ rentowy wskazał, że Sąd Okręgowy w wyroku z dnia 7 marca 2014r. nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w wypłacie świadczenia. W ocenie organu rentowego nie ma zatem podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji, gdyż jeżeli organ odwoławczy nie orzekł o wypłacie odsetek w orzeczeniu, to odsetki za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia lub jego wysokości należy ustalić jedynie w przypadku niedotrzymania ustawowego terminu do wydania decyzji uwzględniającej orzeczenie organu odwoławczego. Organ rentowy zaznaczył, że w decyzji wydanej celem wykonania prawomocnego orzeczenia sądu odwoławczego ustalił prawo odwołującego do świadczenia i przekazał należność odwołującemu z zachowaniem ustawowego terminu. Z tego względu żądanie wypłaty odsetek ustawowych jest niezasadne (odpowiedź na odwołanie z dnia 18 stycznia 2017r., k. 5-6 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

D. K., urodzony w dniu (...), w związku z istnieniem całkowitej okresowej niezdolności do pracy pobierał z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. rentę socjalną w okresie od 1 października 2003r. do 31 stycznia 2013r. (wniosek o rentę socjalną z 29 sierpnia 2003r., k. 1-7 a.r., decyzje ZUS w sprawie przyznania renty socjalnej: z 1 października 2003r., k. 8 a.r., z 17 marca 2004r., k. 17 a.r., z 19 kwietnia 2006r., k. 29 a.r., z 7 lutego 2008r., k. 51 a.r. tom I).

W dniu 6 grudnia 2012r. ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty socjalnej (wniosek z 6 grudnia 2012r., k. 72 a.r. tom I).

W toku postępowania ubezpieczony został skierowany na badanie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który w dniu 11 stycznia 2013r. uznał, iż nie jest on całkowicie niezdolny do pracy. Na skutek sprzeciwu od ww. orzeczenia ubezpieczony został skierowany na badanie do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 14 marca 2013r. stwierdziła brak całkowitej niezdolności do pracy (orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS i Komisji Lekarskiej ZUS, sprzeciw od orzeczenia Lekarza Orzecznika – nieoznaczone kart a.r. tom OL). Na podstawie powyższych orzeczeń Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. wydał decyzję z dnia 10 kwietnia 2013r., znak: (...), odmawiając D. K. prawa do renty socjalnej (decyzja ZUS w sprawie odmowy przyznania renty socjalnej, k. 75 a.r. tom I).

D. K. odwołał się od decyzji ZUS z dnia 10 kwietnia 2013r. do Sądu Okręgowego w Częstochowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, który postanowieniem z dnia 5 lipca 2013r. uznał się za niewłaściwy i przekazał sprawę do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie. Sprawie nadano sygn. akt VII U 1930/13 (odwołanie od decyzji ZUS z 10 kwietnia 2013r., k. 2-3, postanowienie w sprawie przekazania wg. właściwości, k. 10 - akta sprawy VII U 1930/13).

Po rozpoznaniu odwołania Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 7 marca 2014r. zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 10 kwietnia 2013r. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do renty socjalnej od dnia 1 lutego 2013r. do dnia 10 grudnia 2015r. W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że oparł się na przeprowadzonym w toku postępowania dowodzie z opinii biegłego sądowego specjalisty z zakresu neurologii, który na podstawie dokumentacji medycznej załączonej do akt sprawy oraz badań przedmiotowych stwierdził, że ubezpieczony, w związku z istotnym naruszeniem sprawności organizmu w postaci rozległego ograniczenia centralnego układu nerwowego, pozostawał całkowicie niezdolny do pracy w dacie ostatniego orzeczenia ZUS do dnia

10 grudnia 2015r. W wyroku z dnia 7 marca 2014r. Sąd Okręgowy nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji (odwołanie od decyzji ZUS z 10 kwietnia 2013r., k. 2-3, opinia biegłej sądowej neurolog, k. 55-56, wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 7 marca 2014r. z uzasadnieniem, k. 73-78 – akta sprawy VII U 1930/13).

Od powyższego rozstrzygnięcia Zakład Ubezpieczeń Społecznych złożył w dniu 15 kwietnia 2014r. apelację do Sądu Apelacyjnego w Warszawie, która została oddalona wyrokiem z dnia 7 maja 2015r. Odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie wraz z uzasadnieniem wpłynął do Oddziału w C. w dniu 1 lipca 2015r. (apelacja ZUS z 15 kwietnia 2014r., k. 85, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 7 maja 2015r. z uzasadnieniem, k. 106 i 112-120 – akta sprawy VII U 1930/13, odpis wyroku wraz z prezentatą ZUS, k. 73 a.r. tom III).

Wykonując wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga z dnia 7 marca 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. wydał w dniu 7 lipca 2015r. decyzję znak: (...), w której przyznał D. K. prawo do renty socjalnej na okres od dnia 1 lutego 2013r. do dnia 10 grudnia 2015r. (decyzja ZUS w sprawie przyznania renty socjalnej z 7 lipca 2015r., k. 37 a.r. tom II).

D. K. wystąpił do Sądu Rejonowego w Żoliborzu przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z pozwem o zapłatę na jego rzecz kwoty 20.812,79 zł tytułem odszkodowania za odmowę przyznania mu renty. W uzasadnieniu pozwu ubezpieczony wskazał, że ZUS powinien mu wypłacić odsetki od renty wypłaconej z wyrównaniem po wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Wniosek w tym zakresie został przekazany Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C. w dniu 1 grudnia 2016r. (pозew o zapłatę, k. 121-123 a.r. tom III).

Decyzją z dnia 7 grudnia 2016r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił D. K. prawa do wypłaty odsetek od kwoty wyrównania wypłaconego na podstawie decyzji z dnia 7 lipca 2015r., z uwagi na to, że Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie w wyroku z dnia 7 marca 2014r. nie wskazał, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie świadczenia i tym samym brak jest podstaw prawnych do wypłaty odsetek (decyzja ZUS z 7 grudnia 2016r., k. 125 a.r. tom III). Od powyższej decyzji D. K. złożył odwołanie (odwołanie z dnia 4 stycznia 2017r., k. 2-3 a.s.).

Powyższy stan faktyczny w sprawie został ustalony w oparciu o powołane dowody z dokumentów znajdujące się w aktach rentowych, a także w aktach o sygn. VII U 1930/13. Zdaniem Sądu były one wiarygodne i korespondowały ze sobą tworząc spójny stan faktyczny, który zresztą nie był kwestionowany przez strony.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie D. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z dnia 7 grudnia 2016r., znak: (...), było zasadne i skutkowało jej zmianą.

Stosownie do treści art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm.) – zwanej dalej ustawą systemową, jeżeli Zakład, w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych, nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 6 lutego 2014 roku powołany przepis art. 85 ustawy systemowej stanowi o zwłoce w przyznaniu świadczenia nie tylko z ubezpieczenia społecznego, ale także świadczenia

zleconego do wypłaty na mocy odrębnych przepisów lub świadczeń określonych na mocy umów międzynarodowych. Nie ulega wątpliwości, że renta socjalna mieści się w kategorii świadczenia zleconego do wypłaty na mocy odrębnych przepisów, do których należy ustawa o rencie socjalnej, ponieważ zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z 2003r. o rencie socjalnej, decyzję w sprawie przyznania renty socjalnej wydaje i świadczenie to wypłaca jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych właściwa ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu osoby ubiegającej się o rentę socjalną. W związku z powyższym także w odniesieniu do renty socjalnej jako świadczenia zleconego do wypłaty Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych istnieje obowiązek organu rentowego do wypłaty należnych odsetek, a materialno-prawną podstawę ich przyznania w razie nie ustalenia w terminie prawa do świadczenia, stanowi przepis art. 85 ustawy systemowej (III AUa 647/13, Lex nr 1459008).

Ustawa z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013r., poz. 982 tekst jednolity) nie określa samodzielnie terminu, w jakim organ rentowy powinien wydać decyzję. W tym zakresie w art. 15 pkt 1 w/w ustawy znajduje się odesłanie do art. 118 ust. 1-5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wskazany przepis w ust. 1 i ust. 1a przewiduje, że organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, a w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zatem Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma 30 dni na wydanie prawidłowej decyzji licząc od chwili wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności, rozumianej jako ostatni fakt konieczny, z punktu widzenia przesłanki nabycia prawa, do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. W przypadku, gdy prawo zostaje przyznane orzeczeniem Sądu ów 30 dniowy termin jest liczony od momentu doręczenia wyroku, ale jedynie wówczas, gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy, termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia.

Przez nieustalenie prawa do świadczenia, o którym mowa w art. 85 ustawy systemowej, należy rozumieć zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. W drugim ze wskazanych przypadków zachodzi sytuacja, gdy do wydania przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia doszło mimo, że było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem.

Użyty w powołanych przepisach zwrot "okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności" jako wyłączający obowiązek wypłaty odsetek, należy rozumieć w ten sposób, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn, niezależnych od ZUS (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012r., III UK 110/11, LEX nr 1227452).

W judykaturze dokonuje się kwalifikacji błędów organu rentowego na błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. Błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa ma miejsce wówczas, gdy organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa, z uwagi na błędną interpretację relewantnych przepisów prawa w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym. Bardziej złożoną jest prawna kwalifikacja błędu w ustaleniach faktycznych, jako przesłanki uzasadniającej odpowiedzialność organu rentowego z tytułu wypłaty odsetek za opóźnienie. Możliwa jest bowiem sytuacja, iż przyznanie prawa do świadczenia nastąpi na skutek ustaleń faktycznych sądu. Aby stwierdzić w takiej sytuacji, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za to opóźnienie, konieczne jest wykazanie, że w przepisany termin organ rentowy nie dysponował materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia z uwzględnieniem jednakże tego, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania

decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności za które ponosi on odpowiedzialność (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 maja 2014r., III AUa 2071/13, LEX nr 1483723).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uzasadniając odmowę wypłaty odsetek od renty socjalnej przyznanej D. K., powołał się m.in. na brak orzeczenia organu odwoławczego orzekającego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Odnosząc się do tej argumentacji podkreślić należy, że – jak słusznie podniósł ubezpieczony w odwołaniu - brak orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego, tak jak miało to miejsce w rozpoznawanej sprawie, nie przesądza o braku prawa strony do odsetek (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 czerwca 2014r., III AUa 1548/13, Lex nr 1493754; uchwała Sądu Najwyższego z 24 marca 2011r. I UZP 2/11). W razie jednak wystąpienia strony o odsetki po wykonaniu wyroku przyznającego świadczenia, konieczne jest ustalenie, z jakich przyczyn doszło do opóźnienia w wypłacie. Ocena tego, która ze stron postępowania odpowiada za opóźnienie wypłaty świadczenia winna być wyprowadzona z całokształtu okoliczności sprawy, gdyż obowiązki stron zależą od przedmiotu sporu w danej sprawie oraz od tego, na której ze stron spoczywa ciężar wykazania okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy. W sytuacji gdy przedmiotem sporu jest prawo do renty i jedyną sporną okolicznością jest ocena stanu zdrowia, zaś ubezpieczony przedstawia pełną dokumentację medyczną, to ewentualny błąd w ocenie medycznej obciąża organ rentowy, a nie ubezpieczonego. W odniesieniu do spraw związanych z orzekaniem medycznym utrwalone jest orzecznictwo, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieprawidłowe orzeczenie wydane przez lekarza orzecznika ZUS lub komisję lekarską ZUS (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 listopada 2013r., III AUa 295/13, Lex nr 1402872).

Choć ze stanowiska organu rentowego nie wynika wprost, to jednak na podstawie treści uzasadnienia skarżonej decyzji oraz odpowiedzi na odwołanie można przyjąć, iż organ rentowy za moment wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania skarżonej decyzji przyjął dzień wpływu do Oddziału w C. odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 maja 2015r., tj. dzień 1 lipca 2015r. Postępowanie dowodowe przeprowadzone w niniejszej sprawie nie prowadzi jednak do tożsamyh wniosków. Bezsprzeczne jest, że D. K. w związku z rozpoznaniem u niego przed ukończeniem 18 roku życia schorzeniem neurologicznym w postaci padaczki lekoodpornej, w okresie od 1 października 2003r. do 31 stycznia 2013r. pobierał z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych rentę socjalną. Ubezpieczony spełniał więc pozostałe przesłanki do uzyskania prawa do renty socjalnej. Przedmiotem analizy przez organ rentowy przy rozpoznawaniu wniosku z dnia 6 grudnia 2012r. był stan zdrowia odwołującego pod kątem ewentualnego dalszego trwania wcześniej stwierdzonej całkowitej niezdolności do pracy. W toku postępowania zainicjowanego ww. wnioskiem organy orzecznicze ZUS, w oparciu o dostępną dokumentację, uznały, że odwołujący nie jest całkowicie niezdolny do pracy, co stanowiło podstawę wydania zaskarżonej później decyzji z dnia 10 kwietnia 2013r.

Na podstawie ustaleń dokonanych przez Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w W. w toku postępowania przeprowadzonego w sprawie oznaczonej sygnaturą VII U 1930/13, zostało stwierdzone w sposób jednoznaczny, że stan zdrowia D. K. po dniu 31 stycznia 2013r., tj. po dacie, do której organ rentowy pierwotnie przyznał mu prawo do renty socjalnej, nie uległ poprawie w stopniu uzasadniającym stwierdzenie, że ubezpieczony nie jest już całkowicie niezdolny do pracy. Okoliczność tą Sąd ustalił na podstawie przeprowadzonego dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu neurologii dr B. A., która wskazała, że całość obrazu klinicznego ubezpieczonego, tak w dniu wydania opinii, jak i w przeszłości, a więc również w dacie ostatniego orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS, świadczyła o nadal występującej całkowitej niezdolności do pracy. Biegła wskazała, że mimo intensywnego leczenia kilkoma rodzajami leków i podjętej próby operacyjnego usunięcia ogniska padaczkorodnego, występujące u ubezpieczonego schorzenie nie jest dostatecznie kontrolowane, a sam ubezpieczony ze względu na stopień zaawansowania schorzenia oraz rozległe uszkodzenia organicznego centralnego układu nerwowego, w dalszym ciągu wymaga systematycznego leczenia oraz istotnych ograniczeń w trybie życia i pracy. Sąd Okręgowy w sprawie o rentę socjalną przyjął wskazane wnioski i ustalenia biegłej za podstawę rozstrzygnięcia. Co przy tym istotne, biegła wydając opinię opierała się na wynikach badania, jakie sama przeprowadziła oraz na dokumentacji medycznej

dołączonej do akt organu rentowego, gdyż innych, nowych dokumentów, ubezpieczony w toku postępowania w sprawie o sygn. VII U 1930/13 nie przedstawił. Tym samym podstawa, na której B. A. sformułowała swe wnioski, zaaprobowane przez Sąd Okręgowy i Sąd Apelacyjny, była tożsama z tą, jaką przy orzekaniu przyjął ZUS i jego organy orzecznicze – Lekarz Orzecznik i Komisja Lekarska.

W tych okolicznościach Sąd nie miał podstaw do uznania, że przyczyną uzyskania przez ubezpieczonego prawa do żądanego świadczenia, dopiero w następstwie prawomocnego wyroku sądowego, były nowe dowody bądź okoliczności, którymi organ rentowy nie dysponował. Zdaniem Sądu, zmiana decyzji ZUS, dokonana przez Sąd Okręgowy, była skutkiem jedynie odmiennej oceny stanu zdrowia D. K., dokonanej przez biegłego sądowego. W takiej sytuacji organ rentowy ponosi odpowiedzialność za niewydanie prawidłowej decyzji, przyznającego ubezpieczonemu rentę socjalną. Dla stwierdzenia, że organ rentowy nie ponosi takiej odpowiedzialności konieczne jest wykazanie, że w przepisany terminie Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie dysponował materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia z uwzględnieniem jednakże tego, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (Komentarze Becka, Emerytury i Renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (...) Komentarz pod redakcją B. Gudowskiej i K. Ślebzaka Wydawnictwo C.H. Beck Warszawa 2013, str. 749). W rozpoznawanej sprawie opisana sytuacja, wykluczająca odpowiedzialność organu rentowego, nie miała jednak miejsca.

D. K. zgłaszając wniosek o ponowne ustalenie uprawnień do renty socjalnej przedstawił dokumentację medyczną. W oparciu o tę dokumentację, Lekarz Orzecznik ZUS stwierdził brak całkowitej niezdolności do pracy, podobne stanowisko wyraziła również Komisja Lekarska ZUS. Oba wymienione organy orzecznicze ZUS – choć orzekające odmiennie niż biegła sądowa - dysponowały tym samym materiałem dotyczącym stanu zdrowia ubezpieczonego, który był w dyspozycji Sądu i biegłego sądowego. Możliwe było zatem wydanie już na etapie postępowania przed ZUS, decyzji przyznającej świadczenie. To, że do tego nie doszło, było wynikiem błędu organów orzeczniczych, za które – jak już było wskazywane – Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponosi pełną odpowiedzialność skutkującą koniecznością wypłaty odsetek.

Ubezpieczony wnioskował o wypłatę odsetek od kwoty wyrównania wypłaconego na podstawie decyzji z dnia 7 lipca 2015r., w związku z wykonaniem wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7 marca 2014r.

Zdaniem Sądu żądanie ubezpieczonego było uzasadnione. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych

(Dz. U. z 1999r., Nr 12, poz. 104) wskazuje w § 2 ust. 1, że odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń - do dnia wypłaty świadczeń, z uwzględnieniem ust. 2-5. Kolejne ustępy

tego przepisu stanowią, że okres opóźnienia w ustaleniu prawa do świadczeń i ich wypłacie, dla których przepisy określające zasady ich przyznawania i wypłacania przewidują termin na wydanie decyzji, liczy się od dnia następującego po upływie terminu na wydanie decyzji. Okres opóźnienia w ustaleniu świadczeń zleconych Zakładowi

do wypłaty z mocy umów międzynarodowych liczy się od dnia następującego po upływie terminu na wydanie decyzji, liczonego od daty wpływu z zagranicznej instytucji ubezpieczeniowej pełnej dokumentacji oraz należności. Okres opóźnienia w wypłaceniu świadczeń okresowych liczy się od dnia następującego po ustalonym terminie ich płatności. Okres opóźnienia w wypłaceniu świadczeń emerytalnych lub rentowych, zleconych Zakładowi do wypłaty na mocy odrębnych przepisów, liczy się od dnia następującego po najbliższym terminie płatności tych świadczeń, przypadającym po upływie 30 dni

od wpływu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych decyzji zlecającej wypłatę świadczenia. Jeżeli świadczenie jest wypłacane osobie uprawnionej za pośrednictwem poczty lub na rachunek bankowy, za dzień wypłaty świadczeń uważa się dzień przekazania należności na pocztę lub do banku.

Biorąc pod uwagę wskazane przepisy Sąd przyjął, że prawo do odsetek od renty socjalnej dotyczy świadczeń od lutego 2013r. do czerwca 2015r. Jeśli chodzi zaś o miesiące kolejne, poczynając od czerwca do grudnia 2015r., to z racji tego, że decyzja ZUS przyznająca rentę socjalną została wydana w dniu 7 lipca 2015r. i świadczenia od tego czasu były wypłacane na bieżąco, opóźnienie w wypłacie w stosunku do tego okresu nie wystąpiło.

Odsetki zostały ubezpieczonemu przyznane do dnia zapłaty zaległości. Jeśli chodzi zaś o datę początkową, od której Sąd liczył odsetki, to jest to dzień następny po ustalonym dniu płatności renty socjalnej. Tenże termin został oznaczony na 15 dzień miesiąca, czyli 16 dzień każdego kolejnego miesiąca, z wyjątkiem lutego i marca 2013r., został przyjęty jako ten, od którego odsetki należało liczyć. Z kolei za miesiące luty i marzec 2013r. Sąd uwzględnił odsetki liczone od 10 kwietnia 2013r., czyli od daty decyzji ZUS odmawiającej renty socjalnej, której wydanie musiało poprzedzać przeprowadzenie postępowania związanego z badaniem Lekarza Orzecznika ZUS, a potem Komisji Lekarskiej ZUS. Brak było więc tym samym podstaw, by jako początkową datę, od której powinny być przyznane odsetki za dwa w/w miesiące, przyjmować inny dzień. Nie sposób też uznać, że niezbędne czynności organu rentowego zmierzające do rozpoznania sprawy przez Lekarza Orzecznika ZUS, a następnie przez Komisję Lekarską ZUS posiadały cechy opóźnienia w przyznaniu lub wypłacie świadczenia. Wedle tego, co zostało wskazane, najwcześniej w dacie 10 kwietnia 2013r. mogła zapaść decyzja prawidłowa, a zatem przyznająca ubezpieczonemu świadczenie, o które się ubiegał. Skoro, z powodu błędu Zakładu, do tego nie doszło, to od renty socjalnej za miesiące luty i marzec 2013r. organ rentowy powinien wypłacić ubezpieczonemu odsetki liczone od 10 kwietnia 2013r.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję zgodnie z sentencją wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)